בס"ד

דעם רבינ'ס ליכט

ויקרא - זכור תשפ"ב
גליון 83

אַייעֶרֶע קִינְדֶער זָאלְט אִיר מוֹדִיעַ זַיין
וָואס דָא הָאט זִיךְ גִיטָאן (שיהר"ן ר"ט)

דער ריינער קוואל

אַ גוּטְן לֶעבְּעדִיגְן שַׁבָּת פַאר אַלֶע טַייעֶרֶע קִינְדֶער

שְׁלֶעפְּט זִיךְ אַ וָואגְן אוֹיף דִי פַארְשְׁנֵייטֶע וֶועגְן, עֶס הֶערְשְׁט יֶעצְט אַ שְׁרֶעקְלִיכֶע קֶעלְט אוֹיף דִי גַאסְן, יֶעדֶע קְלֵיינֶע טְרִיט קוּמְט אָן אוּמְגֶעהוֹיעֶר שְׁוֶוער. וואוּ אַהִין פָארְט דֶער וָואגְן? וֶוערְט זִיצְט דָארְט אִינֶעוֵוייניג?

דֶער וָואגְן צִילְט אָנְצוּקוּמֶען קֵיין מֶעדְוֶועדִיוְוקֶע, דָארְט זִיצְט נִישְׁט קֵיין אַנְדֶערֶער וִוי ר' נָתָן פוּן נֶעמִירוֹב! אוּנְזֶער בַּאקַאנְטֶער ר' נָתָן דֶער תַּלְמִיד פוּן רֶבִּי'ן וָואס הָאט דַאן גֶעווֹאוֹינְט אִין שְׁטָאט נֶעמִירוֹב, אָבֶּער דָאס יָאר וַוייבַּאלְד דֶער רֶבִּי פַארְבְּרַאכְט זַיינֶע פּוּרִים טֶעג אִין אָט דֶעם שְׁטָאט, פַארְשְׁטֵייט מֶען אַלֵיין אַז ר' נָתָן דֶער תַּלְמִיד וִויל זַיין פּוּרִים בַּיים רֶבִּי'ן.

נָאכְן זִיךְ אַרוּמְוַואלְגֶערְן אוֹיף דִי וֶועגְן נָאנְט צוּ צְוֵויי וָואכְן, אִיז ר' נָתָן עֶנְדְלִיךְ אָנְגֶעקוּמֶען תַּעֲנִית אֶסְתֵּר פַארְנַאכְטְס – הַארְט פַאר מְגִלָּה לֵיינֶען – אִין אַ דֶערְפְל וָואס אִיז צְוֶועלֶעף מֵייל וַוייט פוּן מֶעדְוֶועדִיוְוקֶע – דָארְט וואוּ דֶער רֶבִּי גֶעפִינְט זִיךְ יֶעצְט. טְרָאץ דָאס בֶּענְקֶעניש פוּן ר' נָתָן צוּ קֶענֶען הֶערְן מְגִלָּה לֵיינֶען פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן הָאט זִיךְ ר' נָתָן גֶעלָאזְט פִירְן וִוי אַזוֹי דֶער בַּאשֶׁעפֶער פִירְט אִים, אוּן זִיךְ גֶעטְרֵייסְט אַז פָארְט אִיז עֶר שׁוֹין זֵייעֶר נָאנְט צוּם שְׁטָאט מֶעדְוֶועדִיוְוקֶע.

אִינֶעם דָארְף הָאט עֶר בַּאגֶעגְנְט אֵיינֶעם פוּן דֶעם רֶבִּי'נְס גְרוֹיסֶע תַּלְמִידִים, ר' יוּדְל. דִי צְוֵויי זֶענֶען אִינְאֵיינֶעם אַרַיין אִינֶעם נָאנְטְן דֶערְפְל, דִי אִידְן פוּנֶעם דָארְף הָאבְּ זִיךְ שְׁטַארְק גֶעפְרֵייט צוּ דִי גֶעסְט וֶועלְכֶע הָאבְּן מְצָרֵף גֶעוֶוען צוּם מִנְיָן צוּ קֶענֶען הֶערְן דִי מְגִלָּה מִיט מִנְיָן.

תֵּיכֶף נָאכְן הֶערְן דִי מְגִלָּה הָאט ר' נָתָן זֵייעֶר גֶעוָואלְט פַארְזֶעצְן זַיין נְסִיעָה, עֶר הָאט זִיךְ אָבֶּער קוֹדֶם גֶעזֶעצְט צוּם סְעוּדַּת פּוּרִים אוּן דֶערְנָאךְ הָאט ר' נָתָן זִיךְ גֶעבֶּעטְן צוּ דִי אִידְן פוּן שְׁטֶעטְל זֵיי זָאלְן אִים צוּשְׁטֶעלְן אַ בַּעַל עֲגָלָה וֶועלְכֶער זָאל אִים וִוי שְׁנֶעלֶער צוּטְרָאגְן קֵיין מֶעדְוֶועדִיוְוקֶע, וַוייל ר' נָתָן הָאט גֶעוָואלְט אָנְקוּמֶען וִוי פְרִיעֶר זֶען דִי צוּרָה פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן! אֲפִילוּ אוֹיבּ עֶר וֶועט אָנְקוּמֶען נָאךְ חֲצוֹת, וֶועט עֶר כָאטְשׁ זַיין אוּנְטֶערְן שָׁאטְן פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן.

דִי אַיינְוואוֹינֶער פוּן דֶערְפְל הָאבְּן אִים גֶערְן צוּגֶעשְׁטֶעלְט אַ פֶערְד אוּן וָואגְן אוּן ר' נָתָן הָאט זִיךְ אַרוֹיסְגֶעלָאזְט אִין וֶועג. דֶער בַּעַל עֲגָלָה טְרַייבְּט דִי פֶערְד וִוי שְׁנֶעלֶער. עֶנְדְלִיךְ עֶנְדְלִיךְ אִינְמִיטְן נַאכְט, הָאט שׁוֹין ר' נָתָן זִיךְ דֶערְזֶען אִין מֶעדְוֶועדִיוְוקֶע. דִי גַאנְצֶע שְׁטָאט אִיז גֶעוֶוען אַיינְגֶעהִילְט אִין אַ טִיפֶע שְׁלָאף, אַלֶע הָאטֶעלְן אוּן אַכְסַנְיֶה'ס זֶענֶען שׁוֹין גֶעוֶוען פַארְמַאכְט. ר' נָתָן וֵוייסְט נִישְׁט וִוי אַהִין זִיךְ צוּ קֶערְן... עֶר שְׁטֵייט מִיט זַיין גֶעפֶּעק אוֹיפְן גַאס, עֶס בּוּדְשֶׁעוֶועט אַ פְּרַאסְטִיגֶע קֶעלְט. וואוּ גֵייט מֶען? 'אִיךְ וֶועל גֵיין זוּכְן אַ שׁוּל', טְרַאכְט ר' נָתָן צוּ זִיךְ: עֶר דְרֵייט זִיךְ אַרוּם צְוִוישְׁן דִי גַאסְן בִּיז עֶר בַּאמֶערְקְט אַ בִּנְיָן וָואס זֶעט אִים אוֹיס וִוי אַ שׁוּל. וֶוען עֶר פְּרוּבִּירְט דְרֵייעֶן דָאס הֶענְטְל פוּן טִיר בַּאמֶערְקְט עֶר אַז עֶס אִיז פַארְשְׁפַּארְט פוּן אִינֶעוֵוייניג, אֵיינֶער גֶעפִינְט זִיךְ אִין שׁוּל!

ר' נָתָן קְלַאפְּט אוֹיפְן טִיר. **"וֶוער קְלַאפְּט אִין טִיר אַזוֹי שְׁפֶּעט בַּיינַאכְט?"** הֶערְט זִיךְ אַ קוֹל פוּן אִינֶעוֵוייניג.

"אַ אִיד, אִיךְ קוּם פוּן אַ וַוייטְן וֶועג" עֶנְטְפֶערְט ר' נָתָן **"אִיךְ זוּךְ דֶעם אֵיינִיקְל פוּן בַּעַל שֵׁם טוֹב וֶועלְכֶער גֶעפִינְט זִיךְ דָא אִין שְׁטָאט צוּ חֲתוּנָה מַאכְן זַיין טָאכְטֶער."**

המשך אויף זייט 8

אֵיינֶער אַלֵיין

קִינְדֶער לָאמִיר כַאפְּן אַ שְׁפַּאצִיר פּוּרִים אִין טְרָאוִויץ אִין שְׁטוּב פוּן ר' סֶענְדֶער טְרָאוִויצֶער.

דִי הֵיילִיגֶע חֲבוּרָה פוּן ר' סֶענְדֶער מִיט זַיין בְּרוּדֶער ר' לֵייבּ אוּן נָאךְ עֶטְלִיכֶע חֲבֵרִים זֶענֶען זִיךְ יֶעצְט צַאמְגֶעקוּמֶען צוּ פְּרַאוֶוען אִינְאֵיינֶעם דֶעם סְעוּדַת פּוּרִים. וֶוען אוּנְזֶערֶע לַייט טְרֶעפְן זִיךְ פּוּרִים, אַהָא!! אִיז דָאס גֶעוַואלְדִיג!! מֶען שְׁרַייט צוּם בַּאשֶׁעפֶער פוּן טִיפֶענִישׁ פוּן הַארְץ. מֶען טוּט תְּשׁוּבָה מִיט שִׂמְחָה אוּן גֶעוֵויין. דִי דִיבּוּרִים פוּן רֶבִּי'ן גִיסְט זִיךְ אַרוֹיס אַסַאךְ אַסַאךְ מֶער פוּן דִי וַויין וָואס מֶען הָאט זִיךְ אָנְגֶעטְרִינְקֶן, גְלַייךְ דֶערְנָאךְ אִיז אַוַודְאַי נִישְׁט קַיין שְׁאֵלָה אַז עֶס הֵייבְּן זִיךְ דִי פִיס אוּן מֶען גֵייט אַרוֹיס אִין אַ פְרֵיילִיכֶער טַאנְץ.

טַאקֶע דָאס אִיז יֶעצְט דָאס בִּילְד אִין שְׁטוּב פוּן ר' סֶענְדֶער. דָארְט אִיז גֶעוֶוען אַיינְגֶעפִירְט אַז פּוּרִים פְלֶעגְט מֶען זֵייעֶר אַסַאךְ טַאנְצְן. פַארְשְׁטֵייט זִיךְ אַז פוּן אַזוֹיפִיל טַאנְצְן אִיז ר' לֵייבּ אַנִידֶער גֶעפַאלְן צוּ דֶער עֶרְד אוּן גֶעפַאלְן אִין אַ טִיפֶער שְׁלָאף.

דִי חֲבֵרִים ווִילְן אָבֶּער מַמְשִׁיךְ זַיין מִיט דִי רִקוּדִים, אָבֶּער דָא לִיגְט אֵיינֶער אוֹיסְגֶעצוֹיגְן אִינְגַאנְצְן פַארְ'שִׁכּוֹר'ט, מֶען קֶען אַזוֹי נִישְׁט מַמְשִׁיךְ זַיין. הָאבְּן דִי חֲבֵרִים אִים גֶעלָאזְט לִיגְן אוּן אַרַיינְגֶעגַאנְגֶען אִין אַן אַנְדֶערְן צִימֶער צוּ מַמְשִׁיךְ זַיין מִיטְן טַאנְצְן. ר' לֵייבּ אִיז גֶעבְּלִיבְּן לִיגְן אִינֶעם עֶרְשְׁטְן צִימֶער אַלֵיינְס אוֹיף דֶער עֶרְד אַיינְגֶעזִינְקֶען אִין גָאר אַ טִיפְן שְׁלָאף.

וֶוען עֶס אִיז אַרִיבֶּער אַ שְׁטִיק צַייט אוּן דִי וַויין הָאט זִיךְ שׁוֹין אַבִּיסְל אוֹיסְגֶעוֶועפְּט - ר' לֵייבּ דֶערְוֶועקְט זִיךְ אוּן זֶעט זִיךְ אַלֵיין אִין צִימֶער אָן חֲבֵרִים, לוֹיפְט עֶר אַרַיין אִין אַנְדֶערְן צִימֶער אוּן שְׁרַייט אוֹיס: "דָאס אִיז חֲבֵרִים? אִיר לָאזְט מִיר לִיגְן אוּן מֶען גֵייט זִיךְ אַוֶועק? דָארְט אוֹיף יֶענֶעם וֶועלְט וֶועט אִיר אוֹיךְ אַזוֹי טוּן - דָארְטְן בְּעָלְמָא דְקְשׁוֹט?! אִיר וֶועט מִיר אִיבֶּערְלָאזְן אַלֵיין - פַאר אַייךְ וֶועט מֶען גֶעבְּן דָארְטְן אַ גְרוֹיסְן 'גַן עֵדֶן' אוּן מִיר וֶועט אִיר אָפְּלָאזְן?!"

דִי חֲבֵרִים הָאבְּן אַיינְגֶעזֶען אַז ר' לֵייבּ אִיז גֶערֶעכְט, מֶען קֶען נִישְׁט לָאזְן אַ חָבֵר אַלֵיין!! הָאבְּן זֵיי גֶעמַאכְט צְווִישְׁן זִיךְ אַ 'כְּרִיתוּת בְּרִית' אַ בּוּנְד, אַז זֵיי וֶועלְן זִיךְ דָארְטְן אוֹיף יֶענֶער וֶועלְט אוֹיךְ זִיךְ הַאלְטְן אִינְאֵיינֶעם!

ר' לֵוִי יִצְחָק ז"ל הָאט פַארְצֵיילְט דִי מַעֲשֶׂה אוּן אוֹיסְגֶעפִירְט: "דָאס דֶערְמַאנְט אוּנְז וָואס דֶער רֶבִּי רֶעדְט אִין דִי מַעֲשֶׂה פוּן דִי זִיבְּן בֶּעטְלֶערְס בַּיי דֶעם פִּיפְטְן טָאג. אַז עֶס אִיז גֶעוֶוען אַ בּוֹים, דֶער תַּעֲנוּג פוּן דֶעם בּוֹים - זָאגְט דֶער רֶבִּי דָארְטְן - קֶען מֶען גָארְנִישְׁט אוֹיסְמָאלְן וָואסְפַארַא תַּעֲנוּג דָארְטְן אִיז דָא! אוּנְטֶער דֶעם בּוֹים לֶעבְּן אַלֶע בְּשָׁלוֹם, דָארְטְן אִיז קַיין שׁוּם שָׁאדְן נִישְׁט דָא! נָאר וָואס דֶען? ווִיבַּאלְד אַז נִישְׁט אַלֶע חֲבֵרִים הָאבְּן שׁוֹין דֶערְגְרֵייכְט דִי מִדּוֹת פוּנֶעם בּוֹים - וַוארְטְן זֵיי צוּ!!

דֶער רֶבִּי פַארְצֵיילְט דָארְט: "צְווִישְׁן זֵיי אִיז גִיוֶוען זֵייעֶר אַ גְרוֹיס אַחְדוּת - דִי כִּיתָּה הָאבִּין זִיךְ אַלֶע לִיבּ גֶעהַאט אוּן זֵיי הָאבִּין זִיךְ זֵייעֶר גֶעהַאלְטְן אִינְאֵיינֶעם, הָאבִּין זֵיי זִיךְ נִישְׁט גֶעוָואלְט אָפְּטֵיילְן אֵיינְס פוּן דֶעם אַנְדֶערְן."

פְלֶעגְט אוּנְזֶערֶע לַייט זָאגְן: 'וָואס טוּעֶן זֵיי אִין דֶער צַייט וָואס זֵיי וַוארְטְן? סְתַּם זִיצְן פָּשׁוּט אוּן וַוארְטְן? מֶען וַוארְט אוֹיף דֶער 'בַּאן'? וָואס טוּעֶן זֵיי דֶערְוַוייל וָואס זֵיי וַוארְטְן?! מוּז מֶען דָאךְ זָאגְן אַז כָאטְשׁ אַלֶע גֵייעֶן צוּם בּוֹים אִיז אוֹיךְ אַ חִילוּק. וָואס אֵיינֶער הָאט אִין זִיךְ מֶערֶער בֶּענְקֶעכְטְץ, גֵייט עֶר אַנְדֶערְשׁ צוּ צוּם בּוֹים!'"

המשך אויף זייט 3

מַיין מַעֲשֶׂה'לֶע

אַפָּאר וָואכְן צוּרִיק וָוען אִיךְ בִּין גְעוֶוען אוֹיפְן וֶועג צוּם בָּאס סְטַאנְצְיֶע צוּ פָּארְן אִין חֵדֶר, הָאב אִיךְ זֵייעֶר שְׁטַארְק גְעבֶּעטְן דֶעם אוֹיבֶּערְשְׁטְן אַז אִיךְ זָאל קֶענֶען כַאפְּן דִי בָּאס פוּן אַכְט אַזֵייגֶער וָוען בֶּאֱמֶת הָאב אִיךְ גוּט גְעוואוּסְט אַז יֶעצְט אִיז שׁוֹין 7:59 אוּן דֶער וֶועג בִּיזְ'ן בָּאס סְטַאנְצְיֶע נֶעמְט בְּעֶרֶךְ דְרַיי מִינוּט, אוּן אִיךְ קֶען דָאס שׁוֹין נִישְׁט אָנְיָאגְן, אָבֶּער אִיךְ הָאב זֵייעֶר שְׁטַארְק גְעבֶּעטְן דֶעם אוֹיבֶּערְשְׁטְן אַז אִיךְ זָאל יָא קֶענֶען כַאפְּן דֶעם בָּאס, וַוייל אִיךְ ווִיל קוּמֶען פְּרִי אִין חֵדֶר אוּן עֶר זָאל מִיר מַאכְן אַ נֵס.

אַזוֹי קוּם אִיךְ אָן צוּם סְטַאנְצְיֶע אוּן אִיךְ זֶע ווִי דֶער אוֹיטָאבּוּס שְׁטֵייט אוּן וַוארְט אוֹיף אֵיינֶעם, אֶפְּשָׁר אוֹיף מָשִׁיחַ? הָאב אִיךְ גֶעטְרַאכְט! אוּן דֶערְוַוייל וָואס אִיךְ שְׁלֶעפּ מִיךְ אָרוֹיף דֶעם בַּארְג בִּיזְן בָּאס סְטַאנְצְיֶע, זֶע אִיךְ ווִי עֶר וַוארְט נָאךְ אַלְץ... (נָארְמַאל וַוארְטְן זֵיי נִישְׁט קֵיין אֵיין מִינוּט אִיבֶּרִיג... זֵיי פְּלִיעֶן גְלַייךְ אַוֶועק) אִיךְ נֶעם זִיךְ דֶערְוַוייל גֵיין אַבִּיסְל שְׁנֶעלֶער כְּדֵי צוּ קֶענֶען אָנְיָאגְן דֶעם בָּאס, וָוען בְּשַׁעַתְ'ן גֵיין בֶּעט אִיךְ דֶעם אוֹיבֶּערְשְׁטְן שְׁטִיל אַז אִיךְ זָאל אִים כַאפְּן אוּן נִישְׁט דַארְפְן שְׁפֶּעטִיגְן.

גֶעלוֹיבְּט דֶער בַּאשֶׁעפֶער דֶער בָּאס הָאט גֶעוָוארְט נָאר אוֹיף מִיר... דֶער בָּאס אִיז גֶעשְׁטַאנֶען בַּיים סְטַאנְצְיֶע בְּעֶרֶךְ צְווֵיי מִינוּט אוּן גֶעוָוארְט אוֹיף אֱלִימֶלֶךְ וַוייל עֶר הָאט גֶעבֶּעטְן דֶעם אוֹיבֶּערְשְׁטְן! זֶעט מֶען פוּן דָא ווִי גְרוֹיס אוּן חָשׁוּב אִיז יֶעדֶע תְּפִלָּה פוּן יֶעדְן פְּשׁוּטֶער אִיד, אַז אַ גַאנְצֶע בָּאס הָאט גֶעדַארְפְט וַוארְטְן וֶועגְן אַ תְּפִלָּה פוּן אַ קִינְד!!!

אֱלִימֶלֶךְ.

אִיךְ בִּין גְעוֶוען לֶעצְטְנְס אַ שַׁבָּת אִין מִירוֹן בַּיים דַאוֶוענֶען הָאב אִיךְ גְענוּמֶען אַ סִדּוּר אוּן עֶס אַרוֹיפְגֶעלֵייגְט אוֹיף אַ סְטֶענְדֶער אִיךְ זָאל קֶענֶען דַאוֶוענֶען גֶעשְׁמַאק. אָבֶּער דֶער סִדּוּר אִיז אַרָאפְּגֶעפַאלְן, אִיךְ הֵייב עֶס צוּרִיק אוֹיף אוּן אִיךְ לֵייגְן עֶס אוֹיפְן סְטֶענְדֶער, אָבֶּער ווִידֶער... דֶער סִדּוּר פַאלְט נָאכְאַמָאל אַרָאפּ, אוּן נָאכְאַמָאל לֵייג אִיךְ עֶס צוּרִיק.

אִיךְ גֶעבּ צוּ מִיר אַ טְרַאכְט, וָואס קֶען אִיךְ אַרָאפְּלֶערְנֶען פוּן דֶעם גֶעשֶׁעעֶנִיש?

אַז אַ סַךְ מָאל קֶען זִיךְ מַאכְן אַז אַ אִינְגְל פַאלְט אַרָאפּ אִין אִידִישְׁקֵייט, עֶר ווִיל זִיךְ אוֹיפְפִירְן עֶרְלִיךְ אָבֶּער עֶר פַאלְט, עֶר ווִיל אָפְּהִיטְן זַיין מוֹיל אוּן רֶעדְן נָאר שֵׁיינֶע וֶוערְטֶער, אָבֶּער עֶס גְלִיטְשְׁט זִיךְ אַרוֹיס אַ אוּמְרֵיינֶע וָוארְט, עֶר וֶוערְט צֶעבְּרָאכְן, אָבֶּער גְלַייךְ הֵייבְּט עֶר זִיךְ אוֹיף אוּן בַּאנֵייט זִיךְ, אוּן ווִידֶער גֶעשֶׁעט... וָואס עֶס זָאל נִישְׁט גֶעשֶׁעעֶן.

אָבֶּער דֶער רֶבִּי לֶערְנְט אוּנְז ווִידֶער "הֵייבּ זִיךְ אוֹיף" הֵייבּ אָן פוּן יֶעצְט.

דָאס הָאב אִיךְ מִיר אַרוֹיסְגֶעלֶערְנְט פוּן דֶעם סִדּוּר.

נַחְמָן

דעם רבי'נס לייג

טַייעֶרֶע קִינְדֶער וָואס לֶערְנֶען מִיר זִיךְ פוּן דִי מַעֲשֶׂה? אַז מִיר דַארְפְן אִינְזִינֶען הָאבְּן דִי חֲבֵרִים, סְפֶּעצִיעֶל יֶעצְט וָוען עֶס קוּמְט פּוּרִים זָאלְן מִיר מִתְפַּלֵּל זַיין פַאר דִי נָאנְטֶע חֲבֵרִים אוּן פַאר גַאנְץ כְּלַל יִשְׂרָאֵל וֶועלְכֶע קֶענֶען נִיצְן אוּנְזֶערֶע תְּפִלּוֹת. לָאמִיר אַרוֹיסְכַאפְּן כָאטְשׁ פִינֶעף גְרוֹיסֶע מִינוּט מֶשֶׁךְ דֶעם טָאג פּוּרִים אוּן זִיךְ מִתְבּוֹדֵד זַיין אוּן בֶּעטְן פוּן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ זָאל אוּנְז שִׁיקְן גְרוֹיסֶע יְשׁוּעוֹת אוּן בְּעִקָּר דִי גְרוֹיסֶע יְשׁוּעָה, עֶס זָאל נִתְגַּלֶּה וֶוערְן דֶעם בַּאשֶׁעפֶער'ס נָאמֶען אוֹיף דֶער גַאנְצֶער וֶועלְט.

~ די דְרַייצְנְטֶע מַעֲשֶׂה וָואס דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט דֶערְצֵיילְט

די זיבן בעטלערס
~2~

הָאבְּן זִיךְ חָתָן כַּלָּה אָנְגִיהוֹיבְּן צוּ דֶערְמַאנֶען, די חֲסָדִים וָואס השי"ת הָאט מִיט זֵיי גִיטָאן, אַז זֵיי זֶענֶען גִיוֶוען אִין וַואלְד. אוּן זֵיי הָאבְּן אָנְגִיהוֹיבְּן צוּ וֵויינֶען, אוּן הָאבְּן זֵייעֶר גִיבֶּענְקְט, ווִי נֶעמְט מֶען דָא דֶעם עֶרְשְׁטְן בֶּעטְלֶער, דֶעם בְּלִינְדְן, וָואס עֶר הָאט אוּנְז גִיבְּרַאכְט בְּרוֹיט אִין וַואלְד.

ווִי זֵיי הָאבְּן אַזוֹי גִיבֶּענְקְט, נָאךְ דֶעם בְּלִינְדְן בֶּעטְלֶער, דֶערְוַוייל רוּפְט עֶר זִיךְ אָן, אִיךְ בִּין דָא. אִיךְ בִּין גִיקוּמֶען צוּ אֵייךְ אוֹיף דֶער חֲתוּנָה. אוּן אִיךְ שֶׁענְק אֵייךְ דְרָשָׁה גִישַׁאנְק, אַז אִיהר זָאלְט זַיין אַזוֹי אַלְט ווִי אִיךְ. וָוארְן פְּרִיעֶר הָאבּ אִיךְ אֵייךְ דָאס גִיווּאוּנְטְשְׁן, אַז אִיהר זָאלְט זַיין אַזוֹי אַלְט ווִי אִיךְ. הַיינְט שֶׁענְק אִיךְ אֵייךְ דָאס דָאזִיגֶע בְּמַתָּנָה גְמוּרָה דְרָשָׁה גִישַׁאנְק, אַז אִיהר זָאלְט זַיין אַזוֹי אַלְט ווִי אִיךְ.

אִיהר מֵיינְט, אַז אִיךְ בִּין אַ בְּלִינְדֶער, אִיךְ בִּין גָאר נִיט בְּלִינְד, נָאר דִי גַאנְצֶע וֶועלְט, טְרֶעפְט בַּיי מִיר נִיט אָן כְּהֶרֶף עַיִן, (דְהַיְינוּ ווִי אֵיין אוֹיגֶנְבְּלִיק אִיבֶּער דֶעם הָאט עֶר אַ פָּנִים ווִי בְּלִינְד, וָוארְן עֶר טוּט גָאר קֵיין שׁוּם קוּק אִין דֶער וֶועלְט נִיט אַרַיין. וָוארְן דִי גַאנְצֶע וֶועלְט טְרֶעפְט בַּיי אִיהם גָאר נִיט אָן אֲפִילוּ ווִי אֵיין אוֹיגֶנְבְּלִיק, אִיבֶּער דֶעם גִישִׁיקְט זִיךְ בַּיי אִיהם גָאר נִיט קֵיין זֶעהְן, אוּן קֵיין קוּק אִין דֶער וֶועלְט). וָוארְן אִיךְ בִּין זֵייעֶר אַלְט, אוּן אִיךְ בִּין נָאךְ גָאר יוּנְג, אוּן אִיךְ הָאבּ נָאךְ גָאר נִיט אָנְגִיהוֹיבְּן צוּ לֶעבְּן, אוּן בִּין פָּארְט זֵייעֶר אַלְט. אוּן נִיט אִיךְ אַלֵיין זָאג דָאס, נָאר אִיךְ הָאבּ אַ הַסְכָּמָה דְרוֹיף פוּן דֶעם גְרוֹיסְן אָדְלֶער. אִיךְ וֶועל אֵייךְ דֶערְצֵיילְן אַ מַעֲשֶׂה. (דָאס רֶעט אַלְץ דֶער בְּלִינְדֶער בֶּעטְלֶער).

אַמָאל זֶענֶען גִיגַאנְגֶען מֶענְטְשְׁן אוֹיף אַ סַאךְ שִׁיפְן, אוֹיף דֶעם יַם. אִיז גִיקוּמֶען אַ רוּחַ סְעָרָה, (דְהַיְינוּ אַ שְׁטוּרֶעם ווִינְט) אוּן הָאט צוּבְּרָאכְן די שִׁיפְן. אוּן די מֶענְטְשְׁן זֶענֶען נִיצוֹל גִיוָוארְן, זֶענֶען די מֶענְטְשְׁן גִיקוּמֶען צוּ אֵיין טוּרֶעם, זֶענֶען זֵיי אַרוֹיף אוֹיף דֶעם טוּרֶעם. אוּן זֵיי הָאבְּן דָארְט גִיפוּנֶען אַלֶערְלֵיי מַאֲכָלִים, אוּן מַשְׁקָאוֹת, אוּן מַלְבּוּשִׁים, אוּן וָואס מֶע בַּאדַארְף. אוּן סֶע אִיז דָארְט גִיוֶוען כָּל טוּב, אוּן אַלֶע תַּעֲנוּגִים וָואס אִין דֶער וֶועלְט.

הָאבְּן זֵיי זִיךְ אָנְגִירוּפְן אַז אִיטְלִיכֶער זָאל דֶערְצֵיילְן אֵיין אַלְטֶע מַעֲשֶׂה. וָואס עֶר גִידֶענְקְט נָאךְ פוּן דֶעם עֶרְשְׁטְן זִיכָּרוֹן. דְהַיְינוּ וָואס עֶר גִידֶענְקְט זִינְט סֶע הָאט זִיךְ בַּיי אִיהם אָנְגִיהוֹיבְּן דֶער זִכָּרוֹן. אִיז דָארְטְן גִיוֶוען אַלְטֶע אוּן יוּנְגֶע, הָאט מֶען מְכַבֵּד גִיוֶוען, דֶעם גְרֶעסְטְן זָקֵן וָואס סֶע גִיוֶוען צְווִישְׁן זֵיי, אַז עֶר זָאל צוּם עֶרְשְׁטְן דֶערְצֵיילְן.

הָאט עֶר זִיךְ אָנְגִירוּפְן (דְהַיְינוּ דֶער עֶלְצְטֶע

זָקֵן), וָואס זָאל אִיךְ אַייךְ דֶערְצֵיילְן, אִיךְ גֶידֶענְק נָאךְ, אַז מֶע הָאט אָפְּגֶישְׁנִיטְן דָאס עֶפֶּעלֶע פוּן דֶער צְוַויְיג. הָאט קֵיינֶער נִיט פַארְשְׁטַאנֶען וָואס עֶר זָאגְט. לוּשְׁמִיר סֶע אִיז דָארְט גִיוֶוען חֲכָמִים, הָאבְּן זֵיי גִיזָאגְט, אָוָוא, דָאס אִיז אַ גַאנְץ אַלְטֶע מַעֲשֶׂה. הָאט מֶען דֶערְנָאךְ מְכַבֵּד גִיוֶוען דֶעם אַנְדֶערְן זָקֵן, וָואס עֶר אִיז גִיוֶוען יוּנְגֶער פוּן דֶעם עֶרְשְׁטְן. אַז עֶר זָאל דֶערְצֵיילְן.

הָאט זִיךְ דֶער אַנְדֶערֶער אָנְגִירוּפְן, אָט דָאס אִיז אֵיין אַלְטֶע מַעֲשֶׂה. (מִיט אַ לָשׁוֹן ווִי אֵיינֶער פַארְווִינְדֶערְט זִיךְ). אִיךְ גֶידֶענְק דִי מַעֲשֶׂה, אוּן אִיךְ גֶידֶענְק נָאךְ אַפִילוּ אַז דָאס לֶעכְט הָאט גִיבְּרֶענְט. הָאבְּן זֵיי זִיךְ דָארְט אָנְגִירוּפְן, הָאט דָאס אִיז נָאךְ אֵיין עֶלְטֶערֶע מַעֲשֶׂה פוּן דֶער עֶרְשְׁטֶער. אוּן סֶע אִיז בַּיי זֵיי אַ חִידּוּשׁ גִיוֶוען, וָואס דֶער אַנְדֶערֶער אִיז זִיךְ יוּנְגֶער, אוּן גִידֶענְקְט אֵיין עֶלְטֶערֶע מַעֲשֶׂה פוּן דֶעם עֶרְשְׁטְן. דֶערְנָאךְ הָאט מֶען מְכַבֵּד גִיוֶוען דֶעם דְרִיטְן זָקֵן, אַז עֶר זָאל דֶערְצֵיילְן.

אוּן דֶער דְרִיטֶער אִיז נָאךְ יוּנְגֶער גִיוֶוען. הָאט דֶער דְרִיטֶער זִיךְ אָנְגִירוּפְן. אִיךְ גֶידֶענְק נָאךְ אַפִילוּ אַז סֶע הָאט זִיךְ גָאר אָנְגִיהוֹיבְּן דֶער בִּנְיָן פוּן דֶער פְּרִי אַז דִי פְּרִי הָאט גָאר אָנְגִיהוֹיבְּן צוּ וֶוערְן אַ פְּרִי. הָאבְּן זֵיי זִיךְ אָנְגִירוּפְן דָארְט. דָאס אִיז זִיךְ נָאךְ אֵיין עֶלְטֶערֶע מַעֲשֶׂה.

דֶערְנָאךְ הָאט זִיךְ דֶער פֶערְדֶער זָקֵן אָנְגִירוּפְן, וָואס עֶר אִיז נָאךְ יוּנְגֶער גִיוֶוען. אִיךְ גֶידֶענְק נָאךְ אַפִילוּ אַז מֶע הָאט גִיפִירְט דָאס קֶערְנְדְל מֶע זָאל פְלַאנְצְן דִי פְּרִי. הָאט זִיךְ דֶער פִיפְטֶער אָנְגִירוּפְן. וָואס עֶר אִיז נָאךְ יוּנְגֶער גִיוֶוען, אִיךְ גֶידֶענְק נָאךְ אַפִילוּ דִי חֲכָמִים וָואס זֵיי הָאבְּן אוֹיסְגִיטְרַאכְט דָאס קֶערְנְדְל.

הָאט זִיךְ דֶער זֶעקְסְטֶער, וָואס עֶר אִיז נָאךְ יוּנְגֶער גִיוֶוען, אָנְגִירוּפְן, אִיךְ גֶידֶענְק נָאךְ אַפִילוּ דֶעם טַעַם פוּן דֶער פְּרִי, אֵיידֶער דֶער טַעַם אִיז אַרַיין אִין דֶער פְּרִי. הָאט זִיךְ דֶער זִיבֶּעטֶער אָנְגִירוּפְן, אִיךְ גֶידֶענְק נָאךְ אַפִילוּ דֶעם רֵיחַ פוּן דֶער פְּרִי, אֵיידֶער דֶער רֵיחַ אִיז אַרַיין אִין דֶער פְּרִי. הָאט זִיךְ דֶער אַכְטֶער אָנְגִירוּפְן, אִיךְ גֶידֶענְק נָאךְ אַפִילוּ דִי מַרְאֶה פוּן דֶער פְּרִי, אֵיידֶער דִי מַרְאֶה אִיז אַרוֹיף אוֹיף דֶער פְּרִי,

אוּן אִיךְ בִּין נָאךְ דֶעמָאלְט גִיוֶוען גָאר אַ קִינְד. (דְהַיְינוּ דֶער בְּלִינְדֶער בֶּעטְלֶער וָואס עֶר דֶערְצֵיילְט דָאס אַלְץ) אוּן אִיךְ בִּין אוֹיךְ דָארְט גִיוֶוען הָאבּ אִיךְ מִיךְ אָנְגִירוּפְן, אִיךְ גֶידֶענְק דִי אַלֶע מַעֲשִׂיּוֹת, אוּן אִיךְ גֶידֶענְק גָאר נִישְׁט. הָאבְּן זֵיי זִיךְ אָנְגִירוּפְן, הָאט דָאס אִיז אַ גַאנְץ אַלְטֶע מַעֲשֶׂה, עֶלְטֶער פוּן אַלֶע, אוּן סֶע אִיז בַּיי זֵיי אַ גְרוֹיס חִידּוּשׁ גִיוֶוען, וָואס דָאס קִינְד גִידֶענְקְט מֶער פוּן אַלֶע.

דֶערְוַויְיל אִיז אָנְגִיקוּמֶען אַ גְרוֹיסֶער אָדְלֶער, אוּן הָאט אָנְגִיקְלַאפְּט אוֹיף דֶעם טוּרֶעם. אוּן עֶר הָאט צוּ זֵיי גִיזָאגְט, הֶערְט אוֹיף צוּ זַיין אָרִימֶע לַייט, קֶערְט אַייךְ אוּם צוּ אַייעֶרֶע אוֹצְרוֹת. אוּן נִיצְט מִיט אַייעֶרֶע אוֹצְרוֹת. אוּן עֶר הָאט צוּ זֵיי גִיזָאגְט, אַז זֵיי זָאלְן אַרוֹיס גֵיין פוּן דֶעם טוּרֶעם עֶלְטֶער נָאךְ עֶלְטֶער, וֶוער סֶע עֶלְטֶער זָאל פְרִיעֶר אַרוֹיס גֵיין. הָאט עֶר זֵיי אַלֶע אַרוֹיס גִינוּמֶען פוּן דֶעם טוּרֶעם.

הָאט עֶר פְרִיעֶר דָאס קִינְד אַרוֹיס גִינוּמֶען, וָוארְן צוּם אֶמֶת אִיז עֶר זִיךְ עֶלְטֶער פוּן זֵיי אַלֶע. אוּן וֶוער סֶע אִיז יוּנְגֶער גִיוֶוען הָאט עֶר אִים פְרִיעֶר אַרוֹיס גִינוּמֶען. אוּן דֶעם עֶלְצְטְן זָקֵן, הָאט עֶר גָאר צוּם סוֹף אַרוֹיס גִיפִירְט. וָוארְן וֶוער סֶע אִיז גִיוֶוען יוּנְגֶער, דֶער אִיז זִיךְ גִיוֶוען עֶלְטֶער. (וָוארְן וָואס יוּנְגֶער הָאט עֶר זִיךְ אַלְץ אֵיין עֶלְטֶערֶע מַעֲשֶׂה דֶערְצֵיילְט). אוּן דֶער עֶלְצְטֶער זָקֵן דֶער אִיז גִיוֶוען יוּנְגֶער פוּן זֵיי אַלֶע.

הָאט זִיךְ דֶער גְרוֹיסֶער אָדְלֶער צוּ זֵיי אָנְגִירוּפְן, אִיךְ וֶועל אַייךְ מְפָרֵשׁ זַיין דִי אַלֶע מַעֲשִׂיּוֹת, וָואס

המשך אויף זייט 6

דִי אַלֶע הָאבְּן דֶערְצֵיילְט. דֶער הָאט דֶערְצֵיילְט אַז עֶר גִידֶענְקְט נָאךְ, אַז מֶע הֶעט אָפְּגִישְׁנִיטְן דָאס עֶפֶּלֶע פוּן דֶער צְוַויְיג, מֵיינְט עֶר, עֶר גִידֶענְקְט נָאךְ אַפִילוּ אַז מֶע הָאט אִיהם אָפְּגִישְׁנִיטְן דֶעם נָאפְּל. (כְּלוֹמַר אַפִילוּ דָאס וָואס מִיט אִיהם הָאט זִיךְ גִיטָאן תֵּיכֶף וִוי עֶר אִיז גִיבּוֹירְן גִיוָוארְן, אַז מֶע הָאט אִיהם אָפְּגִישְׁנִיטְן דֶעם נָאפְּל, אַפִילוּ דָאס גִידֶענְקְט עֶר אוֹיךְ)

אוּן דֶער אַנְדֶערֶער, וָואס עֶר הָאט גִיזָאגְט, עֶר גִידֶענְקְט נָאךְ אַפִילוּ אַז דָאס לֶעכְט הָאט גִיבְּרֶענְט, מֵיינְט עֶר, עֶר גִידֶענְקְט נָאךְ אַז עֶר אִיז גִיוֶוען בְּעִיבּוּר, וָואס דֶעמָאלְט בְּרֶענְט אַ לֶעכְט אוֹיף דֶעם קָאפּ. (וָוארְן אַזוֹי שְׁטֵייט אִין דֶער גְמָרָא אַז דֶעמָאלְט אַז דָאס קִינְד אִיז בַּיי דֶער מוּטֶער אִין בּוֹיךְ, דֶעמָאלְט בְּרֶענְט אַ לֶעכְט אוֹיף זַיין קָאפּ וְכוּ')

אוּן דֶער וָואס עֶר הָאט גִיזָאגְט אַז עֶר גִידֶענְקְט נָאךְ אַפִילוּ אַז סֶע הָאט אָנְגִיהוֹיבְּן צוּ וֶוערְן אַ פְּרִי. דָאס אִיז, עֶר גִידֶענְקְט נָאךְ אַפִילוּ וִוי זַיין גוּף הָאט אָנְגִיהוֹיבְּן צוּ וֶוערְן, דֶעמָאלְט אַז דָאס קִינְד הֵייבְּט נָאר אָן בַּאשַׁאפְן צוּ וֶוערְן. אוּן דֶער גִידֶענְקְט נָאךְ, דֶעמָאלְט, אַז מֶע הָאט גִיפִירְט דָאס קֶערְנְדְל צוּ פְלַאנְצְן דִי פְּרִי. דָאס אִיז, עֶר גִידֶענְקְט נָאךְ אַפִילוּ וִוי דִי טִפָּה אִיז נִמְשַׁךְ גִיוָוארְן. אוּן דֶער גִידֶענְקְט נָאךְ דִי חֲכָמִים וָואס זֵיי הָאבְּן אוֹיסְגִיטְרַאכְט דָאס קֶערְנְדְל. מֵיינְט עֶר, עֶר גִידֶענְקְט נָאךְ, אַפִילוּ אַז דִי טִפָּה אִיז נָאךְ גִיוֶוען אִין מֹחַ. אוּן דֶער גִידֶענְקְט נָאךְ דֶעם טַעַם, דָאס אִיז דָאס נֶפֶשׁ. אוּן דֶער רֵיחַ, דָאס אִיז דֶער רוּחַ. אוּן דִי מַרְאֶה. דָאס אִיז דִי נְשָׁמָה. אוּן דָאס קִינְד הָאט גִיזָאגְט עֶר גִידֶענְקְט גָאר נִיט. וָוארְן עֶר אִיז גְרֶעסֶער פוּן זֵיי אַלֶע. אוּן עֶר גִידֶענְקְט אַפִילוּ וָואס סֶע גִיוֶוען פַאר נֶפֶשׁ רוּחַ וּנְשָׁמָה. דְרוּם הָאט עֶר גִיזָאגְט, עֶר גִידֶענְקְט גָאר נִיט (כְּלוֹמַר עֶר גִידֶענְקְט נָאךְ אַז סֶע גָאר נִיט גִיוֶוען. גִידֶענְקְט עֶר אַפִילוּ וָואס דָארְט הָאט זִיךְ גִיטָאן וָואס דָאס אִיז הֶעכֶער פוּן אַלֶע).

אוּן דֶער גְרוֹיסֶער אָדְלֶער הָאט צוּ זֵיי גִיזָאגְט, קֶערְט אַייךְ אוּם צוּ אַייֶערֶע שִׁיפְן, דָאס זֶענֶען אַייֶערֶע גוּפִין וָואס זֵיי זֶענֶען צוּבְּרָאכְן גִיוָוארְן, זֵיי וֶועלְן וִוידֶער גִיבּוֹיעֶט וֶוערְן. הַיינְט קֶערְט אַייךְ אוּם צוּ זֵיי, אוּן עֶר הָאט זֵיי גִיבֶּענְטְשְׁט. אוּן צוּ מִיר, (דְהַיְינוּ צוּם בְּלִינְדְן בֶּעטְלֶער וָואס עֶר דֶערְצֵיילְט דָאס אַלְץ)

הָאט עֶר גִיזָאגְט. (דְהַיְינוּ דֶער גְרוֹיסֶער אָדְלֶער) דוּ קוּם מִיט מִיר וָוארִין דוּ בִּיסְט אַזוֹי וִוי אִיךְ. וָוארִין דוּ בִּיסְט זֵייעֶר אַלְט. אוּן גָאר יוּנְג. אוּן דוּ הָאסְט נָאךְ גָאר נִיט אָנְגִיהוֹיבִּין צוּ לֶעבִּין אוּן דוּ בִּיסְט פָארְט זֵייעֶר אַלְט. אוּן אִיךְ בִּין אוֹיךְ אַזוֹי. וָוארִין אִיךְ בִּין זֵייעֶר אַלְט. אוּן בִּין נָאךְ גָאר יוּנְג וְכוּ'.

נִמְצָא הָאבּ אִיךְ אַ הַסְכָּמָה פוּן דֶעם גְרוֹיסִין אָדְלֶער. אַז אִיךְ בִּין זֵייעֶר אַלְט אוּן בִּין גָאר יוּנְג וְכוּ'. הַיינְט שֶׁענְק אִיךְ אַייךְ בְּמַתָּנָה גְמוּרָה דְרָשָׁה גִישַׁאנְק. אַז אִיר זָאלְט זַיין אַזוֹי אַלְט וִוי אִיךְ. אִיז דָארְט גִיוָוארְן אַ גְרוֹיסֶע שִׂמְחָה אוּן זֵייעֶר אַ גְרוֹיסֶע חֶדְוָה. אוּן זֵיי זֶענֶען זֵייעֶר פְרֵיילִיךְ גִיוֶוען.

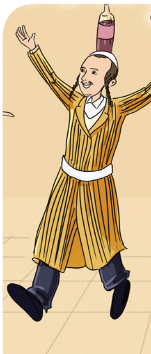

וֶוען ר' נָתָן הָאט גֶעשְׁרִיבְּן דִי תּוֹרָה "וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים" (תורה י) וָואס הֵייבְּט זִיךְ אָן: "וֶוען עֶס אִיז דָא דִינִים אוֹיף דֶער וֶועלְט, דוּרְךְ טַאנְצְן אוּן פַּאטְשְׁן מִיט דִי הֶענְט וֶוערְט הַמְתָּקַת הַדִּינִים" אוּן דֶער רֶבִּי הָאט זִיךְ אָנְגֶערוּפְן צוּ ר' נָתָן "אַזוֹי הָאבּ אִיךְ גֶעזָאגְט!" יֶעצְט הֶערְט זִיךְ חַס וְשָׁלוֹם גְּזֵרוֹת אוֹיף אִידִישֶׁע קִינְדֶער, אוּן אָט קוּמֶען שׁוֹין צוּ גֵיין דִי טֶעג פוּן פּוּרִים, אִידִישֶׁע קִינְדֶער וֶועלְן טַאנְצְן אוּן פַּאטְשְׁן וֶועט נִמְתָּק וֶוערְן אַלֶע דִּינִים. אוּן דֶער רֶבִּי הָאט אִיבֶּערְגֶע'חֲזַר'ט: "אַזוֹי הָאבּ אִיךְ גֶעזָאגְט!"

דֶער רֶבִּינְ'ס כַּוָּנָה אִיז גֶעוֶוען אַז מִיר זָאלְן וִויסְן אַז אַפִילוּ זַיין הֵיילִיגֶע תּוֹרָה הָאט אִין זִיךְ אַ גְרוֹיסֶע טִיפְקֵייט מִיט גָאר הוֹיכֶע סוֹדוֹת, אִיז אָבֶּער זַיין עִיקָר כַּוָּנָה מִיר זָאלְן עֶס טוּן בִּפְשִׁיטוּת אוּן מִיט תְּמִימוּת אוּן נִישְׁט מֵיינֶען אַז דָאס אִיז גֶעמַאכְט נָאר פַאר גְרוֹיסֶע מֶענְטְשְׁן, גְרוֹיסֶע טַאטֶעס. נֵיין! יֶעדֶער אִיד, יֶעדֶעס קִינְד הָאט דֶעם כֹּחַ וֶוען מֶען טוּט דֶעם רֶבִּי'נְס עֵצוֹת מִיט תְּמִימוּת אוּן פְּשִׁיטוּת.

(שיחות הר"ן קל"א)

הייליגער בּאשעפער, דו אַליין ווייסט דעם געוואַלדיגן נס וואס איז געווען דעמאָלט אין די טעג פון מָרְדְּכַי און אֶסְתֵּר, וועלכע האָבן זוכה געווען צו געווינען די מִלְחָמָה קעגן הָמָן עֲמָלֵק - אויסצומעקן זייער נאָמען און זִכָּרוֹן פון דער וועלט, און זיי האָבן זוכה געווען צו מַמְשִׁיךְ זיין וואונדערליכע ליכטיגקייט און מורא'דיגע יְשׁוּעוֹת פאַר יעדן דור און דור. און אונזער גאַנצער חִיּוּת און האָפענונג אַרויסצוגיין פון אונזער גָּלוּת הַגּוּף און נֶפֶשׁ איז נאָר דורךְ דעם שטאַרקן נס.

מיר שטייען און האָפן פאַר דיין הילף. אַזוי ווי דו האָסט דאָן אונטערטעניגט און צעבראָכן די קְלִיפָּה פון הָמָן עֲמָלֵק, אים אויסצוראַייסן און צו מְבַטֵּל זיין און מַכְנִיעַ זיין זיינע גרויסע שְׁמוּץ און דו האָסט מְגַלֶּה געווען די אֱמוּנָה, און מיר האָבן נאָכאַמאָל מְקַיֵּים געווען און בּאַקומען פון דאָסניי דיין הייליגע תּוֹרָה. אַזוי שטיי צו אונזער הילף אויף אייביג, אויף אַלע דורות בּיז דו וועסט אינגאַנצן געווינען די מִלְחָמָה, אויסצומעקן אינגאַנצן דעם זֵכֶר עֲמָלֵק און מַעֲבִיר זיין דעם רוּחַ הַטֻּמְאָה פון דער וועלט, מיר זאָלן זיךְ צוריקקערן צו דיר און דו זאָלסט אונז אַרויסציען גאָר שנעל פון דעם ביטערן גָּלוּת. אָמֵן (חלק מלקוטי תפלות תפלה ל"ז ח"ב)

די דרייצנטע מעשה (2) - פון די זיבן בעטלירס

א. וואס האט דער בלינדער בעטלער געגעבן אלס דרשה געשאנק?
☐ א שיינע הויז
☐ אז זיי זאלן זיין אזוי אלט ווי ער
☐ א גרויסע פארמעגן

ב. פארוואס האט דער בעטלער אויסגעזען בלינד?
☐ ווייל ער איז באמת געווען בלינד
☐ ווייל ער איז געווען אלט און האט שוין נישט געקענט גוט זעהן
☐ ווייל ער קוקט נישט אין דער וועלט

ג. וואס איז דער בלינדער בעטלער געווען ?
☐ זייער אלט
☐ גאר יונג – בכלל נישט אנגעהויבן צו לעבן
☐ ביידע תשובות זענען ריכטיג

ד. וואס האט געדענקט דער גרעסטער זקן?
☐ ווען מ'האט אפגעשניטן דאס עפעלע פון די צווייג
☐ ווען די ליכט האט געברענט
☐ ווען ס'האט אנגעהויבן ווערן א פרי

ה. וואס האט געדענקט דער פערטער זקן?
☐ ווען מ'האט געפירט די קערנדל
☐ די חכמים וואס האבן אויסגעטראכט די קערנדל
☐ די טעם פון די פרי נאך פאר ס'איז אריין אין די פרי

ו. שאלת חכמות: וואס האט געדענקט דער אכטער זקן?
☐ *די ריח פון די פרי נאך פאר ס'איז אריין אין די פרי*
☐ *די מראה פון די פרי נאך פאר ס'איז אריין אין די פרי*
☐ *ביידע תשובות זענען ריכטיג*

ז. וואס האט דער בלינדער בעטלער געדענקט ?
☐ די אלע מעשיות
☐ גאר נישט
☐ ביידע תשובות זענען ריכטיג

ח. וואס זאגט דער גרויסער אדלער?
☐ הערט אויף זיין עשירים
☐ הערט אויף זיין ארימע לייט
☐ הערט אויף זיין ענוים

ט. ווענען האט דער אדלער ארויס גענומען די ערשטע?
☐ דעם גרעסטער זקן
☐ דאס קינד
☐ לויט די א"ב

י. וויאזוי האט ער מפרש געווען דעם זעקסטן זקן וואס געדענקט די טעם?
☐ נפש
☐ רוח
☐ נשמה

יא. וויאזוי האט ער מפרש געווען דעם זיבעטן זקן וואס געדענקט די ריח?
☐ נפש
☐ רוח
☐ נשמה

יב. וויאזוי האט ער מפרש געווען דעם אכטן זקן וואס געדענקט די מראה?
☐ נפש
☐ רוח
☐ נשמה

יג. צו וואו האט ער זיי געהייסן צוריק גיין?
☐ צו די שיפן
☐ צו זייערע גופים
☐ ביידע תשובות זענען ריכטיג

יד. וואס איז געווען דער אדלער?
☐ אלט
☐ איינג
☐ ביידע תשובות זענען ריכטיג

טו. וואס איז געווארן נאך די דרשה געשאנק פון דעם בעטלער?
☐ א גרויסע שמחה
☐ א גרויסע שמחה און זייער א גרויסע חדוה
☐ א גרויסע שמחה און זייער א גרויסע חדוה און זיי זענען זייער פריילך געווען

טז. שאלת חכמות: ווען האט דער רבי דערציילט פון דעם בלינדן בעטלער? (עיין ימי מוהרנ"ת אות א"ב)
☐ *ביום שני כ"ה אדר תק"ע*
☐ *בליל שבת קודש כ"ה אדר תק"ע*
☐ *בליל שבת קודש כ"ה אדר תקס"ט*

צו ענטפערן די בחינות און אריינגיין אינעם גורל, 02-5-3333-72

646-518-1095 1-518-329-9149

המשך פון זייט 1

דֶער שַׁמָּשׁ, אַן עֶלְטֶערֶער איד עֶפְנְט אויף דֶעם טִיר פַאר ר׳ נָתָן. דֶער שַׁמָּשׁ אִיז שׁוֹין מְקוֹרָב צוּם רֶבִּי׳ן פוּן וֶוען דֶער רֶבִּי הָאט זִיךְ גֶעפוּנֶען אִין מֶעדְוֶועדִיוְוקֶע אִין דִי אִינְגֶע יָארְן.

"פוּן וואוּ קוּמְסְטוּ?" פְּרֶעגְט דֶער שַׁמָּשׁ "פוּן נֶעמִירוֹב," עֶנְטְפֶערְט ר׳ נָתָן. "פוּן נֶעמִירוֹב? פוּן וואוּ וֶוייסְטוּ צוּ זָאגְן פוּן דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּי׳ן?"

ר׳ נָתָן עֶנְטְפֶערְט אִים אַז נֶעמִירוֹב אִיז נִישְׁט אַזוֹי וַוייט פוּן בְּרֶסְלֶב, דֶעם רֶבִּי׳נְס הֵיילִיגֶע נָאמֶען הָאט שׁוֹין דֶערְגְרַייכְט אוֹיף דָארְט.

"דֶער שַׁמָּשׁ פְּרֶעגְט פְּלוּצְלִינְג פוּן ר׳ נָתָן דוּ בִּיסְט דֶער תַּלְמִיד "**יְהוֹשֻׁעַ נָתָן**"? וָואס אִיז דַיין נָאמֶען? "פַארְוָואס ווילְט אִיר ווִיסְן מַיין נָאמֶען?" וואוּנְדֶערְט זִיךְ ר׳ נָתָן!

אוּן דֶער שַׁמָּשׁ דֶערְצֵיילְט פַאר ר׳ נָתָן אַזוֹי. נָאכְן מְגִלָּה לֵיינֶען בִּין אִיךְ גֶעוֶוען אִינְאֵיינֶעם מִיטְן רֶבִּי׳ן, מֶען קֶען זִיךְ בִּכְלַל נִישְׁט פָארְשְׁטֶעלְן דִי שִׂמְחָה וָואס הָאט דָארְט גֶעהֶערְשְׁט, אַלֶע חֲסִידִים הָאבְּן גֶעטַאנְצְן אוּן קָאדַאטְשְׁקֶעט אַזוֹי וִוי עֶס פַּאסְט פַאר דֶעם הֵיילִיגְן יוֹם טוֹב פּוּרִים. אִינְצְווִישְׁן רוּפְט זִיךְ דֶער רֶבִּי אָן "מַיין תַּלְמִיד יְהוֹשֻׁעַ וָואס זַיין נָאמֶען אִיז נָתָן, בֶּענְקְט זַייעֶר צוּ זַיין דָא מִיט אוּנְז! עֶר וֶועט אָבֶּער עֶנְדִיגְן דֶעם פּוּרִים אִינֶעם טָאג שׁוּשַׁן פּוּרִים!"

"קֵיינֶער פוּן דִי אָנְוֶועזֶנְדֶע הָאט נִישְׁט פַארְשְׁטַאנֶען דֶעם רֶבִּי׳נְס רֵייד אוּן זִיךְ נִישְׁט גֶעוַואגְט צוּ פְרֶעגְן פוּן רֶבִּי׳ן וָואס עֶר מֵיינְט," פַארְצֵיילְט דֶער שַׁמָּשׁ, אָבֶּער אִיךְ פְרֶעג דִיר אֶפְשָׁר אִיז דַיין נָאמֶען יְהוֹשֻׁעַ נָתָן?

"**אִיךְ הֵייס נָתָן!**" דֶען פַארְוָואס רוּפְט מִיךְ דֶער רֶבִּי מִיטְן צוּנָאמֶען יְהוֹשֻׁעַ? קֶען זַיין ווייל עֶר אִיז מִתְפַּלֵּל אוֹיף מִיר אִיךְ זָאל וֶוערְן גֶערַאטֶעוֶועט פוּן אַלֶע צָרוֹת, אַזוֹי וִוי מֹשֶׁה רַבֵּינוּ הָאט מִתְפַּלֵּל גֶעוֶוען אוֹיף יְהוֹשֻׁעַ.

טַייעֶרֶע קִינְדֶער, אַזוֹי וִוי בַּיי דִי מִלְחָמָה מִיט עֲמָלֵק הָאט מֹשֶׁה רַבֵּינוּ גֶעהֵייסְן זַיין תַּלְמִיד יְהוֹשֻׁעַ גֵיין מִלְחָמָה הַאלְטְן קֶעגְן עֲמָלֵק, אַזוֹי אוֹיךְ הַיינְטִיגֶע צַייטְן וֶוען עֲמָלֵק שִׁיסְט זַיינֶע גִיפְטִיגֶע פַייְלְן אוּן עֶר ווִיל חַס וְשָׁלוֹם לְהַשְׁמִיד לַהֲרֹג וּלְאַבֵּד אֶת כָּל הַיְּהוּדִים מִנַּעַר וְעַד זָקֵן, דַארְפְן מִיר פָאלְגְן דֶעם תַּלְמִיד ר׳ נָתָן - דֶער גְרוֹיסֶער גֶענֶעַראל - וֶועלְכֶער אִיז אוּנְז מְגַלֶּה אוּן לֶערְנְט אוּנְז אוֹיס ווִיאַזוֹי צוּ נִיצְן דִי מִלְחָמָה גֶעצֵייג אוּן מִלְחָמָה הַאלְטְן קֶעגְן עֲמָלֵק.

אִין יֶעדְן דוֹר אִיז דָא אַ צַדִּיק וָואס אִיז אַ בְּחִינָה פוּן מָרְדְּכַי הַצַּדִּיק אוּן עֶר אִיז מוֹדִיעַ פַאר אַלֶעמֶען אַז "קֵיין יִאוּשׁ אִיז נִישְׁט פַארְהַאנְדְן!" פַאר קֵיין שׁוּם מֶענְטְשׁ, פוּן קֵיין שׁוּם זַאךְ, אוּן נִישְׁט קֵיין חִילוּק וֶועלְכֶע אוּמְשְׁטֶענְדְן אַ מֶענְטְשׁ גֶעפִינְט זִיךְ הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי אוּנְז אָנְגֶעזָאגְט אַז מִיר קֶענֶען מַכְנִיעַ זַיין עֲמָלֵק.

אוּן ר׳ נָתָן לֶערְנְט אוּנְז אַז מִיט הִתְחַזְּקוּת, קֶענֶען מִיר אוֹיסְמֶעקְן עֲמָלֵק!! אַז מִיר וֶועלְן זִיךְ בַּאנֵייעֶן מִיט תְּפִלָּה, מִיט לֶערְנֶען תּוֹרָה אוּן הָאבְּן גוּטֶע מִדּוֹת, זִיךְ בַּאנֵייעֶן מִיט שִׂמְחָה אַז מִיר זֶענֶען דֶעם אוֹיבֶּערְשְׁטְנְ׳ס בַּאלִיבְּטֶע קִינְדֶער, וֶועלְן מִיר קֶענֶען שְׁטֵיין קֶעגְן אַלֶע שְׁוֶועֶרֶע נִסְיוֹנוֹת אוּן הָאבְּן אַ זִיסֶע לֶעבְּן.

ווייל דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט: "**אַמָאל זֶענֶען אַלֶע הַתְחָלוֹת גֶעוֶוען פוּן פֶּסַח, אוּן הַיינְט...**" דֶער רֶבִּי אִיז גֶעבְּלִיבְּן שְׁטֵיין אוּן נִישְׁט אוֹיסְגֶעפִירְט. אָבֶּער ר׳ נָתָן הָאט פַארְשְׁטַאנֶען, אַז הַיינְט, דָאס מֵיינְט פוּן רֶבִּינְ׳ס צַייטְן הֵייבְּט זִיךְ אַלֶעס אָן פוּן פּוּרִים. יֶעצְט אִיז דִי צַייט וֶוען מֶען קֶען אָנְהֵייבְּן, אוּן אוֹיבּ דוּ הָאסְט שׁוֹין אָנְגֶעהוֹיבְּן קֶענְסְטוּ אוֹיסְפִירְן אוּן עֶנְדִיגְן.

יָא, מִיר קְלֵיינֶע מֶענְטְשֶׁעלֶעךְ מִיט אוּנְזֶערֶע פִּיצְקֶעלֶעךְ נְקוּדוֹת טוֹבוֹת וָואס דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער אִיז אוּנְז מְזַכֶּה צוּ טוּן יֶעדְן טָאג קֶענֶען אוֹיסְפִירְן דִי מִלְחָמָה קֶעגְן עֲמָלֵק, מִיטְן כֹּחַ פוּן אוּנְזֶער גְרוֹיסְן רֶבִּי׳ן אוּן זַיינֶע וואוּנְדֶערְלִיכֶע עֵצוֹת וָואס עֶר הָאט מְגַלֶּה גֶעוֶוען סְפֶּעצִיעֶל פַאר אוּנְזֶער דוֹר.

דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן אַז אִין דִי טֶעג וֶוען מִיר לֵיינֶען דָא אוּנְטְן פָּרָשַׁת זָכוֹר, אוּן דִי הֵיילִיגֶע מְגִלָּה, זָאל מֶען שׁוֹין מְעוֹרֵר זַיין דִי מִדַּת הָרַחֲמִים אוֹיבְן, אוּן אַזוֹי וִוי בַּיָּמִים הָהֵם אִיז גֶעוֶוען נָדְדָה שְׁנַת הַמֶּלֶךְ - אַז דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער הָאט זִיךְ דֶערְבַּארֶעמְט מִיט זַיין מִדָּה פוּן רַחֲמָנוּת אוּן אִיבֶּערְגֶעדְרֵייט אַלֶעס לְטוֹבָה, זָאל אוֹיךְ זַיין בִּזְמַן הַזֶּה **וְנַהֲפוֹךְ הוּא אֲשֶׁר יִשְׁלְטוּ הַיְּהוּדִים הֵמָּה בְּשׂנְאֵיהֶם**, סַיי בְּגַשְׁמִיּוּת אוּן סַיי בְּרוּחְנִיּוּת, זָאל וֶוערְן לַיְּהוּדִים **הָיְתָה אוֹרָה וְשִׂמְחָה וְשָׂשׂוֹן וִיקָר** אָמֵן וְאָמֵן.